

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre 12 korona
Fél évre 6 korona
Negyed évre 3 korona
Gyermek számú 16 fillér

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő: **OBLÁT KÁROLY.**

Szerkesztő:
Dr. **MÚLBER JÁNOS.**

Főmunkatárs:
JÁMBOR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Zarándok-u. 7.

Telefon-szám: 174.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A tuberkulózis elleni küzdelem.

Ez a betegség rettenetes pusztításokat vitt végbe eddig is Magyarországon általában és különösen Bácsmezyében, — a háború folytán ezen veszedelem még sokkal nagyobb lett, úgy hogy parancsoló szükség ezzel szembeállni és azt lehetőleg elhárítani. A kormány e tekintetben minden áldozatra kész, de az akció sikere érdekében számit az egész társadalom közreműködésére. Ezen célból e hó 5-én a vármegyei ház nagytermében tanácskozás volt, a melyben a négy év előtt kezdeményezett akciót felújították és széles mederben az egész vármegyére kiterjesztették. A tanácskozás elnökei Scultéty Ferenc alispán, Kleiner Lajos polgármester, Szabovlyevits Dusán megyei főjegyző, előadója pedig dr. Spitzer István megyei főorvos volt.

A gyűlésen az egész megyéből számosan vettek részt. Az alispán indítványára dr. Balogh Ernő főispán küldöttségileg hívták meg a közgyűlésre, ki megjelenve rövid beszédben fejtegette az életől, a nemzetpusztító tuberkulózis elleni küzdelem sürgős szükségességét és kijelentette, hogy installáció beszédben kifejtett elveinél fogva, elsőrangú kötelességének ismeri ezt a felebaráti és hazafias szempontból rendkívüli fontos akciót minden rendelkezésére álló erővel és eszközzel a leghatásosabban támogatni.

Erre az előadó megyei főorvos tanulmányzerű előadásban ismertette az ügyet, fejtegetve a tuberkulózis keletkezésének okait, pusztításainak nagy méreteit különösen nálunk, azután az ellene való védekezés módjait és az ezen terezen Angliában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban elért meglepő eredményeit, melyek nyomain haladva, mi is gátat vethetünk e pusztító veszedelemnek.

Dr. Margalits Ede a közönség nevében köszönetet mond az értékes

fejtegetésért és kéri annak kinyomatását, hogy belőle mindenki okulást nyerjen és buzdíttassék a tuberkulózis ellen kifejtendő áldásos munkásságra, melynek nem szabad szalmalángként fellobbanó felbuzdulásnak, hanem kitarító, lankadatlan munkásságnak lenni, mert csak így remélhetjük azt, hogy a kormányhatalomtól és annak erőforrásaitól támogatva, sikeresen felvehetjük a harcot az egyéni élet és a nemzet életét pusztító veszedelemmel szemben.

A közgyűlés erre kimondotta a tuberkulózis elleni megyei egyesület megalakulását és megválasztotta tisztikarát és választmányát. Vénnök: dr. Balogh Ernő főispán; elnökök: Scultéty Ferenc alispán, Kleiner Lajos polgármester, Szabovlyevics Dusán megyei főjegyző. — Előadó: Dr. Spitzer István megyei főorvos. — A gyűjtő szakosztály elnökei: Eperjessy Béla, dr. Margalits Edéné, Eperjessy Béláné. — A patronage szakosztály elnökei: Dr. Margalits Ede és Eperjessy Béláné. — Az egyesület orvosa: Dr. Danninger Ádám városi tiszti főorvos. A választmány tagjainak megválasztása után a gyűjtő szakbizottság azonnal megkezdte működését. Adja Isten, hogy az egész megye közönsége buzogni sorakozzék a lelkesen kibontott zászlóhoz és a legnemesebb emberbaráti és hazafias érdekek megmentésére alakult társulat működését a szükséges siker teljes mértékben koronázza! Mindenki, a ki csak teheti, lépjen be az egyesületbe Az alapító tagsági díj 100 kor, egyszerűsmindenkorra; a rendes tagsági díj évi 4 korona, a pártolói évi 2 korona. — Valóban nem sok, — de ha a tagok száma, mint reméljük, nagyon sok lesz — akkor a szükséges anyagi eszközök biztosítva lesznek a nagyméretű akcióra!

Dr. Margalits Ede.

Adakozzon mindenki vagyonához mérten a hadiözvegyek és árvák segélyezéséhez.

DOIITKAI HIREK

Canossát jár a szabadkai függetlenségi párt. A szabadkai függetlenségi párt egyik vezérére a Bácskai Hírlap egyik munkatársa előtt a minap így nyilatkozott: „Ma már nagy kedveltség van a függetlenségi pártban. Sokan belátjuk, hogy mennyivel helyesebb lett volna elmenünk az installációra és ott szóvá tennünk — persze komoly formában — a helyzetet. Mindenki érzi ma már, hogy milyen groteszk dolog, hogy a saját pártunkbeli főispánnal szemben frondörösködünk és érzik, hogy dr. Balogh Ernő kitűnő, értékes egyéniségéről vissza fognak pattanni az ő nyilatka, amiknek hegye sincs. Előbb-utóbb Canossát kell majd járnunk, — ezt már tisztán látjuk.“

Ne deputációzzunk. Mindinkább elterjedt szokássá vált, hogy a közönség közlémezési, takarmányellátási és ezekhez hasonló ügyekben a kormányhatóságoknál küldöttségek utján terjeszt elő kérelmét, ami a mostani rendkívüli viszonyok között indokolatlan s fölösleges költséget és idővesztést okoz. Erre való tekintettel Ugron Gábor belügyminiszter felhívta a főispánokat, figyelmeztessék a közönséget, illetve utasítsák az alájuk rendelt hatóságokat, hogy amennyiben egyes közérdeku ügyekben a kormányhatóságok személyes tájékoztatása egyáltalán szükségesnek mutatkozik, ez csak az illető érdekelt fél vagy tisztviselő utján történjék.

Dr. Balogh Ernő

főispán szabadkai installációja

a szokott formáságok közt ment végbe augusztus hó 31-én és illetőleg szeptember hó 1-én. Emelte az ünnepség fényét, hogy Zomborból a vármegye és Zombor város főtisztviselői, élükön Scultéty Ferenc alispánnal és Kleiner Lajos polgármesterrel elkísérték a főispánt az ünnepi díszben uszó Szabadkára.

Dr. Balogh főispán augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor érkezett illusztris kíséretével Szabadkára, a melynek feldíszített pályaudvarán Szabadka város tisztikara és előkelő közönség várta és fogadta őt emlékedett hangulatban. A város nevében dr. Biró Károly polgármester üdvözölte az új főispánt, aki azon melegében ráért a főispáni kinevezés körül támadt házi harcokra és

az emlegetett rokon összeköttetésekre, kijelentvén, hogy ezt majd elintézi a maga pártjával, a város-házi atyafiskodást pedig az illetékes fórumon.

Ezután gyalog vonult be a városba és azonnal a városházára ment, ahol nyomban a tisztikar tisztelettel a város új kormányzója előtt. Ez alkalommal is dr. Biró Károly polgármester üdvözölte a főispánt a tisztikar nevében, biztosítván őt buzgó munkásságukról.

Szeptember 1-én d. e. 8 órakor ünnepies istentisztelet volt a Teréztemplomban, mely után az egész gyülekezet a városházára vonult, a hol kezdetét vette az installáció.

Fél tíz óra már jóval elmúlt, a mikor a diszküldöttség az új főispánnal a közgyűlés színe előtt megjelent. Zajos éljenés és taps fogadta az érkezőt. Dr. Biró Károly polgármester meleg üdvözlése után dr. Völgyi tb. főjegyző felolvasta az esküimutát, melyet a főispán határozott, erős hangon utána mond. — A főispáni szék elfoglalása után dr. Balogh Ernő elmondta székfoglaló beszédét.

Elment — úgymond — előbb a templomba és imádkozott, hogy munkája sikeres legyen, a Hymnus hangjai pedig, melyek ott a templomban felsendültek, arra ösztönzi, hogy a nemzetre Isten áldását kérje. Azután rátért politikai hivatására, melyhez hű marad. A választójogi törvény ügy ahogy most van — nézete szerint — nem felel meg a közkívánságnak. Az általános, egyenlő és titkos választásnak a híve. Nem kell félni a nemzetiségelettől, sem a demagógiától. A szabadkai viszonyokat tekintve mint demokrata főispán, az autonómiát tiszteletben tartja. Az ő feladata csupán az ellenőrzés lesz. A tulajdonképeni adminisztrációt a város kiváló polgármestere és tisztikara fogja végezni. Szabadkától nagy áldozatokat követel, melynek nagy a kultúr érzéke. Reméli, hogy Szabadka kulturájára még büszke lehet. Kiakarja érdemelni Szabadka becsületét — úgymond a főispán — s óhajtja, hogy ha majd távozik innen, elmondhassák róla, hogy egész szívét, lelkét a közügynek szentelte és hogy ennek a szép, szeretett Szabadkának fejlődésén dolgozott.

A főispán beszédét zajosan éljenézték.

Utána dr. Völgyi János tb. főjegyző beszélt, igérve a városi bizottság támogatását.

A nemzeti munkapárt nevében dr. Janiga János orsz. képviselő szólt fel és igen szépen fejtegette, hogy

az általános választójog abban a keretben, a melyben azt a jelenlegi uralgó párt behozni kívánja, nemcsak hogy nem szolgál a nemzet javára, hanem

csakis annak erejét tódadja meg gyökerében. A sokat hangoztatott demokrácia jelszót az astant vette át hozzánk jelszavul, hogy a mi táborunkban egyenletlenséget szítson és ennek a véres háborúnak az ódiomat rák, központi hatalmakra hátrihassa. Szociális térer — mondá dr. Janiga — számíthat a főispán a munkapárt támogatására.

Dr. Janiga beszéde nagy figyelmet keltett a közgyűlésen.

Majd **Lányi Mór volt orsz. képviselő, az Agrár és Jaradékbank ügyvezető igazgatója, a kiltűnő pénzügyi kapacitás állt fel szölsára.** Az egész közgyűlés néma csendben hallgatta beszédét, mely erős válasz volt dr. Janiga beszédére. Lányi Mór kiltűnő szónoknak is bizonyult ez alkalommal. Beszéde egy kész parlamenti szónoklat volt, erős és mély motiválásokkal felszerelve. Nem akarunk itt e helyen annak politikai értékébe és értékelésébe belebozsájtkozni és ítéletet mondani fölőtte, csupán csak azt állapítjuk meg, hogy Lányi Mór beszéde egyike volt a kiemelkedő beszédeknek, mely megérdemelte azt a feszült figyelmet, melyben részesült.

A beszéd tulajdonképen polemia volt dr. Janiga beszédével szemben.

A főispán előzőkeny beszéde után — mondotta Lányi — Janiga dr. barátom beszéde el is maradhatott volna. Mert még a kormányt támogató pártok sem akarnak olyan szélsőséges választójogot, mely ennek a nemzetnek egységes államiségának lerombolását idézné elő. Dr. Janiga beszédében vádat lát, a mely ügy állítja be a dolgokat, mintha a jelenlegi kormány a választójognak népies kiterjesztését az ellenséges államok nyomásának hatása alatt vetette volna felszínre, hogy ezzel az összhangozt, az egységes erőt megbontsák. Ezt a vádat — úgymond Lányi — csakis tévedésnek minősíti dr. Janiga részéről mert hiszen magyar ember, aki bármiben is az ellenséggel cimborálni akarna. Hiszen az ő vezére, i. i. dr. Janiga vezére, gróf Khuen Héderváry Károly hozta felszínre elsőbbsen is a koalíciós kormány idejében azt a választójogot, melyet gróf Khuen magának is vallott, mondván, hogy van ő olyan választójoges, mint Just Gyula. — E törvényhatóság — folytatta tovább Lányi — józan, de politikai cselvetésekben és egyéb titkos machinációkban járatan polgársága nem fogja tudni megérteni, hogy mi is idézné elő az ezeréves magyar államiség váránki megínogását? Az talán, hogy ha a mezőgazdasági munkások 24 éves korukban választójoghoz jutnak, vagy ha a Károlykeresztesek, akik kint a lövészárkokban szenvednek a hazáért, ugyanezen jogban részesülni fognak? — Hivatkozik ezután Lányi gróf Khuen Héderváry egy nemrégiben tett kijelentésére, hogy t. i. nem kell félni a nemzetet és az értelmiséget

a Tisza féle választójognal radikálisabb választójogtól sem; azonban ha ezen választatunk, úgy egy esetleges új választalnak a munkapárt meg fog bukni.

Öméltsága, az új főispánunk — így végé beszédét Lányi — mai felszólalása is visszatükrözi az ő nemes, igaz lényét, mély tudását s azt a demokráciát, mely dolgozni akar a „kinnredekért” ép úgy, mint azokért, akik kedvezőbb életviszonyok közt befolyásukkal közvetlenül beavatkozhatnak a kormányzati tényezőzők dologtevésébe, de dolgozni akar minden jogos törekvésért, osztály, vallás és nemzetiségi különbség nélkül. Ezért pártkülönbség nélkül biztosíthatjuk őt legmelegebb támogatásunkról.

Végbefejezésül Lányi indítványozza, hogy Wekerle miniszterelnököt a mai diszközgyűlés távíratilag üdvözölje amit a közgyűlés el is fogadott.

Lányi Mór beszéde dacára polemikus voltának, nagy hatást ért el, mit a felhangzó éljenek és taps igazoltak, amellyel annyira magával ragadta hallgatóságát, hogy a törvényhatósági bizottság, amely még röviddel ezelőtt a választójog ellen foglalt állást, üdvözölte Wekerlet és az új kormányt, melyet távíratilag tudtattak az új kormányval.

Lányi Mór nagyhatalmú beszéde után befejezésül dr. Milkó Izidor tb. helyettes polgármester indítványozta, hogy a közgyűlésen elfhangzott beszédek jegyzőkönyvíleg megörökíttessenek, — amit a közgyűlés ugyancsak egyhangulag elfogadott.

Dél felé járt már az idő, mikor dr. Balogh Ernő főispán a király és a haza életésével az installáló közgyűlést berekesztette.

Következett a küldöttségek szokásos tisztelegése, melynek különös érdekességet kölcsönözött a szabadkai munkásság felvonulása, akiknek nevében Kalmár Jenő üdvözölte a főispánt. Dr. Balogh főispán melög szavakban köszönte meg az impozáns tünnetést, kijelentvén a munkásság előtt, hogy ő feltétlen híve az általános, titkos, egyenlő választójognak, de ehhez nem elég a teoria — úgymond — hanem az élettel is számot kell vetni. Üdvözlí a komoly, dolgozó munkásságot.

A „Bárány” szálló egyik külön termében husz terítékes ebéd volt.

A főispán délután a 6 órai vónattal, Poppovits Sebő titkára kíséretében, visszautazott Zomborba.

A vármegyei közigazg. bizottság ülése.

Bács Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága szeptember 6-án tartotta meg rendes havi ülést. A távollevő főispán helyett Szentéy Ferencz alispán elnö-

Nincsen szabadig, nincsen szegény, kinek kezében ne volna egy üveg

Brázaý sósborszesz

használatu testre p- ségre, egészségre egyaránt fontos!

költ. Az ülés szokatlanul népes volt. A választott tagok közül megjelentek br. Vojnits István v. b. t. t., Hammerstein Richárd, dr. Dungyerszky Gedeon és Evetovits János országgyűlési képviselő, dr. Récesy Ede, dr. Leibach László és dr. Vojnovits Vladán. Az előadók előterjesztették szokott referátumaikat. Albizottság nem volt. A közigazgatási bizottság letárgyalta és elfogadta a jövő évi költségvetést és azt meg hirdetés végett kiadta az alispánnak.

A vármegye állategészségügye. Rieger Gyula vármegyei főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy a vármegyében augusztus hónapban nem volt kedvezőnek mondható. Öt községben szokatlan hevességgel lépett fel a épfene és Militicsen 59, Doroszlón 50, Gomboson 20, Szondón 20 és Körtésen 25 szarvasmarha hullott el lépfenében. A járvány okai között az állatorvos felemlíti egyrészt a háborús termelés nehézségei folytán előállott szérumanyag hiányt, azonkívül a lakosság indolenciáját, melyet az oltásokkal szemben viselkedik! A gazdaközönseget ki kellene oktatni hogy jószágaikat tavasszal, a legelőre való kihajtás előtt oltassa be, így kis költséggel és kis fáradsággal elejét veheti a mostanihoz hasonló járványok megismétlődésének. A lépfenén kívül három községben sertésvész, egy községben száj- és körömfájás pusztított. Kedvező körülményül jegyezhető fel, hogy takonykér ebben a hónapban nem fordult elő.

Tanulók áthelyezése. A vallás és közoktatásügyi miniszter Demeter Eliz pacseri, Kenér Anna mezőkászonyi, továbbá Novák Vilma sajkásszentiványi és Trischler Hermina monostorszegi elemi iskolai tanítórnőket kölcsönösen áthelyezte. Továbbá áthelyezte Danning Margit polgári iskolai tanítónőt Sárvárra, Barabás Ilona ditrói polgári iskolai tanítónőt Palánkára és Palásthy Tekla zalaegerszegi polgári iskolai tanítónőt Titelre. Az újonnan felállított hódászi polgári iskola igazgatója Szághmeiszter Gyula titeli polgári iskolai tanár lett. Oppenländer Gyula apatinai állami polgári iskolai tanár a községi polgári iskolának nyújtás tolytán megüresedett igazgatói székébe került. Tolnai János kulai polgári iskolai igazgatót a miniszter állásában véglegesítette. A tanügyi kinevezések sorában említik meg, hogy Fehér Béla szeredi községi polgári iskolai igazgatót a Bécs-Bodrog vármegyei kir. tanfelügyelőséghez tolnoki minőségben berendelték.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a palánkai hajós gyermekek otthoni dologi szükségleteinek részbeni fedezésére 2000 koronát államsegélyt engedélyezett.

Új levélhivatal. A kerényi posta- és távbeszélő hivatal újabb távúrdával egyestítették.

A vármegye egészségügye augusztusban.

Dr. Spitzer István vármegyei tiszti főorvosnak a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén előterjesztett jelentése szerint augusztus 15-ig a vármegyében hasi hagymáz 5, kanyaró 10, vörheny 57 és ronszólo toroklob 10 esetben fordult elő az elmúlt hó napban. Vérhas megbetegedés egy sem volt.

A hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyerevényköltvények jegyzése.

A közigazgatási irodalom rég elfogadta a tételt, hogy „a nyerevényköltvény a modern játékszenvedély biztosító szelepe”. És éppen a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete által most ki bocsátandó, hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyerevényköltvények vonatkozó törvényjavaslat indoklásában találóan hangsúlyozhatta Grätz Gusztáv dr. pénzügyminiszter, hogy „hasznos dolgot cselekszünk”, ha a játékszenvedélyt „hadsegítési és népjóléti célokra használjuk ki”. Hogy egy axiómával éljünk, „a játékszenvedély nemesítésére” kell törekedni. Ha már számoini kell e szenvedéllyel, igyekeznünk kell azt a köz javára helyes mederbe terelni. Az 1917. évi XII. t. c. alapján a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete által kibocsátott 1.200.000 darab egyenként 40 korona névértékű és 80 koronával törlesztésre kerülő nyerevényköltvényből álló kölcsön készpénz eredménye hadsegítési és népjóléti célokra szolgál: a Vörös Kereszten kívül a hadigazgatás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tiszti özvegyek és árvaság felügyezésére létesített „Szurmay Sándor alap” gyarapítására a m. kir. Honvédelmi Miniszternek, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelemre létesítendő intézmények céljaira az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa létesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítvány szerűen kezelendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületnek rendelkezésére bocsátatik. A lapunk mai számában közölt prospektus részletező felvilágosítást nyújt ez új és bizonyára népszerűvé váló nyerevényköltvény jegyzésének módjáról, a tizenegyszer egy egymillió koronás tizenkilencszer félmillió koronás és többször száz ezer koronás, évek hosszú során át rendszeresen kifizetendő nyerevények hosszú sorozatáról: jelzi továbbá, hogy az aláírási határidő 1917. szeptember 10–15. közt lesz, közli a jegyzési helyeket, majd végül bejelenti, hogy miután a sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a m. kir. állampénztárnál készpénzben befizettetett, a m. kir. pénzügyminiszter ut az 1917. évi XII. t. c. 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlen kötelezettséget vállalt a sorsolási terv szerint való nyerevényösszegek kifizetésére. Az összes nyerevényköltvények a sorsolási időtartam utolsó évében a névérték kétszeresével vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

HIREK

*** Személyi hír.** Dr. Balogh Ernő főispán csütörtök reggel több fontos megyei és városi ügyben néhány napra Budapestre utazott.

*** Főgymnáziumi tanárok előléptetése.** A közoktatásügyi miniszter Csetry Károly gymnáziumi tanárt a VII-ik fizetési osztályba (nem a VIII-ikba, mint ahogy legutóbbi lapszámunkban — tévesen — említettük), Kovács Antal és dr. Pólay Vilmos tanárokat a VIII-ik fizetési osztályba léptette elő.

*** Egyházmegyei hírek.** A boróczi plébánia ideiglenes adminisztrátorává az érseki hatóság Hauschka József úvidéki főgimn. hittanár, a bácsujlaki plébánia id. adminisztrátorává Dallmann Nándor eddigi boróczi id. admin. nevezte ki. Úvidéki főgimn. hittanár dr. Kujáni Ferenc tábori lelkész, felszentiványi lelkész Szörgh Péter tábori lelkész nevezettek ki. — Mayer Lőrinc volt id. bácsujlaki adminisztrátor úvidéki kápláni állomására visszarendeltetett.

*** Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését f. hó 6-án tartotta meg Kleiner Lajos polgármester elnökelete alatt, melyen a bizottsági tagok szép számmal jelentek meg. Huber József tb. tiszti főorvos előadta, hogy városunkban a közegészségügyi állapot e hó folyamán nem volt kedvező. A n-pmzogalmi adatok szintén kedvezőtlenek voltak. Orvosrendőri szempontból meg lettek vizsgálva a piaci élelmi- és élvezeti cikkek: tej, tejtermékek, tejcsanakok, kenyér, hal, gyümölcs s kifogás alá csak egy pár kosár gyümölcs esett, melyben sok volt a rothadt. A piaci zöldség és főzelékfélék jók voltak, de nem kielégítő mennyiségben lettek felhozva. — Meg lett vizsgálva egy pár keresma-helyiség, borbélyüzlet és pékműhely kielégítő eredménnyel. — Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint augusztus hónap befolyt egyenes adóban 123.752 korona 63 fillér.

*** Felmentések meghosszabbítása.** Örömmel értesülünk, hogy amint az alispán felterjesztése, a polgármester felterjesztése is eredménnyel járt és a zombori városházaról behívott tisztviselők és alkalmazottak felmentését kivétel nélkül meghosszabbították.

*** Szerkesztőváltozás a Bácskai Hirlapnál.** Braun Henrik, a vidék egyik legkiválóbb publicistája, a Bácskai Hirlap című napilap eddigi felelős szerkesztője ezután főszerkesztője lesz a lapnak, felelős szerkesztője Havas Emil dr. lesz.

*** Családi pótlék a város tisztviselői részére.** Ungancsak ma érkezett meg a belügyminiszter azon rendelete, mely a szó osan vett közigazgatási tisztviselők részére, — akik háborús segélyben részesültek eddig is az állampénztár terhére — ennek kiegészítéseképpen családi pótlékot biztosít. A most folyósítandó családi pótlék gyermekekenként számítható. A tisztviselő gyermekei után a családi pótlék minden gyermek után, — akiket a nevelési járuléknak megillet — 400 koronára egészítendő ki. A rendőrségi személyzetnél a

A világ legdrágább, de egyszerűen mind legjobb szivarkahüvelye:

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban! Sodorni való papír ára 20 fillér.

családi pótlék gyermekenként 240 koronára és az altsztek és szolgák családi pótléka gyermekenként 200 koronára egészítendő ki.

* **17-en véget ér a nyári időszámítás.** E hó 17-én, hajnali 3 órakor hivatalosan visszaigazították az előretolt órát és ezzel helyreállt a normális időszámítás.

* **Az 1897—1899. évi születésű népfőfelők bevonulása.** Az 1897—1899. évi születésűek pótszemléjén alkalmasnak talált magyar, illetőleg osztrák állampolgárok f. évi október hó 15-én bevonulni tartoznak.

* **Hustalan napok helyett két zsirtalan nap.** A kormány a nagy takarmányhiány miatt meg akarja szüntetni a hustalan napokat. A gazdák ugyanis kénytelenek a marháikat aruba bocsátani. A kormány a hustalan napok megszüntetésével kapcsolatban két zsirtalan nap behozatalát tervezi.

* **Magánosok a Haditerménytől vásárolhatnak gabonát.** Az Országos Közélemezési Hivatal elnöke ma leiratban arról értesítette a város hatóságát, hogy miután több vidéki város elzáratlan polgártól kérvényt kapott arra nézve, hogy engedje meg idegen törvényhatóság területén is a gabonavásárlást, a Közélemezési Hivatal a kérelmet méltányosnak találta és megengedi, hogy a magánosok a megállapított fejkóta szerint a Haditerménytől Zombor területén kívül is beszerezhessék gabonaszükségletüket.

* **Felülvizsgálják a főmentetteket.** Az osztrák honvédelmi minisztérium felmentési osztálya revizió alá vette az összes főmentetteket! A főmentetteknek 37 éves korukig, akár az állam szolgálatában, akár a hadfelszerelői iparban vagy magángyárban vannak és akiknek felmentését szeptember 30-ig nem vonták vissza, számolniuk kell azzal, hogy az ősz folyamán alkalmasságuk mértékét egy katonai bizottság fogja újra megállapítani. Ennek a bizottságnak véleményétől függ a további felmentés. Csak a harcra szolgálóra teljesen alkalmatlanokat fogják minden valószínűség szerint a háború egész tartamára fölmenteni, viszont a többi fölmentést visszavonják.

* **Németországban cipőjét mindenki „Melder” sodronytalppal látja el, hogy át ne ázzék, s el ne kopjék.** A „Melder” sodronytalp lyukas cipőn új bőrtalpat pótol, új cipőt pedig megóvja az átázástól és kopástól, a mi nemcsak egészségi okokból, de különösen gazdasági szempontból felette fontos a mai hadicipőknél, melyek a „Melder” sodronytalp nélkül a legelső átázások után elhasználódnak. A „Melder” sodronytalp már hazánkban is kapható. T. olvasóink figyelmét felhívjuk a cég mai hirdetésére.

Kemény fehér kőris gömbfa bognároknak alkalmas, vaggontételként leadható. Kérd-zóskodések: Krentische Landesbank A. G. Holzabteilung Osijek.

NYILTTÉR

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

NATIONALE GIESSHÜBLER

szerves ásványvíz

SAVANYUVÍZ

A legújabb a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

Az Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A bácsalmási járás főszolgabírójától.

4518. sz. 1917.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbodrog vármegye bácsalmási járáshoz tartozó **Katymár** községben üresedésben levő **jegyzői** állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy keelően felszerelt kérvényeiket **f. évi szeptember hó 15-ig** hivatalomba nyújtsák be. Ezen állás javadalmazása a következők:

1. Havi előleges részletekben a községi pénztárból felvehető 1032 kor. 40 fill. készpénz fizetés.
2. Ürbéri jellegű 20 $\frac{1288}{1000}$ hold szántó-föld, 1200 \square -öl telepitett szőlő és 1 $\frac{801}{1600}$ hold legelő illetmény haszonélvezete.
3. Szabad lakás a 663 öi. sz. házban, melyhez 870 \square -öl kert tartozik.
4. Természetben kiszolgáltatandó 6 öl kemény tűzifa.
5. A magánmunkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

Bácsalmás: 1917. augusztus 19.

KOLLER,
főszolgabíró.

A bácsalmási járás főszolgabírójától.

4913. sz. 1917.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Mélykut** községben nyugdíjazás folytán üresedésben lévő községi **jegyzői** állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy keelően felszerelt kérvényeiket **f. évi szeptember hó 15-ig** hivatalomba nyújtsák be.

- Ezen állás javadalmazása a következők:
1. Készpénz fizetés 879 kor. 84 fillér.
 2. Árvapénztár kezelésért 300 kor.
 3. 8 öl kemény tűzifa.
 4. Tizenkét kocsi széna.
 5. 25 $\frac{850}{1600}$ hold szántó és 900 \square öl hereföld és 1 $\frac{1333}{1600}$ hold felszoltott járásföld haszonélvezete, amely földek után az adót a jegyző tartozik fizetni.
 6. Lakás természetben és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg szedhető díjak.

Bácsalmás, 1917. aug. 19.

KOLLER,
főszolgabíró.

Főügynököt

= keres =

az országban jól bevezetett régi

elsőrangú életbiztosító társaság

ZOMBOR és vidéke részére.

Ajánlatok oly cégektől, vagy személyektől, akik eredményesen működhetnének. „Főügynökség” jellegre Blockner I. hirdetőirodába Budapest, IV., Semme weis-utca 4. kéretnék.

„MELDER”

MÁJLITHATÓ RUGANOS SODRONY-TALP

Talpa'ja cipőjét mindenki ömaga „Melder” sodrony-talppal. Lyukas cipőn új talpat pótol!

Kellemes! Ruganyos! Zejtalan!

E nem ve zithető! Kereskedőknek nagytozalmi cikk! Kapható nagyban a Magyarországi vezénképviseletnél: **WEISZENLÓW ZS. BUDAPEST,** 1. Lokodl-utca 50. Telefon: 136-74. Délmagyarországi megbízott: **SCHUTTELEZS ÜGYNÖKSÉG — LUGOS**

Lokomobilok

magánjáróvá való átalakításához szállítjuk az összes öntvényeket, tengelyeket, talplemezeket stb. Lokomobilokat magánjáró gépekéket becserélünk. Bővebbet

Friedrich Testvérek
gépgyárában Temesvár.

Vişketegség, sómör, rüh,

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch fele eredeti

„BARNÁ ZSIR”

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peesítés Dr. Flesch félet kérjünk. Próbatégyol 1-60 K, nagy tégyol 3 K, családitégyol 9 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelkezhető. Dr. Fiesch E. „Korona” gyógyszer-tára Győr.

Szalámi

tiszta marhabusból és kolbász
árak a legolcsóbb napi árakban
Lukács Rezső, Budapest
VII., Bercsényi-utca 11. szám.
Telefon 138—76.

80 kat. szántóföld

bevonulás végzett örökaron,
vagy h szombébe jutányos ár
mellett **azonnal eladó**
vagy bérbeadó. Czim: **Ko-
vács Albertné Alsó-
Szopor** (Szilágy vm.)

Ön halás lesz nekem amiért kintő
BALZSAM használata által már 8 nap alatt
megszabadult. Ez a kiváló szer gőkerestől és
fájdalom nélkül írja ki a tukszemet, meg-
szünteti és nyomtalanul eltünteti mindennemű
bőrkenyévesedést és szemölcsöt. Ezekre menő
hálaliratok. Ára jótállás levéllel tégelyenként K
1-75, 8 tégely K 4-50, 6 tégely K 7-50.
Izzad a lába, keze vagy
hónalja, ugy hozassa meg
a kintő, ITA hin-
tőport és azonnal megszabadul
ottól a kellemetlen szagtól. Ára:
egy doboz 1 kor. 75 fill., 3 do-
boz 4 korona 40 fill. Szétküldés
naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: Dr.
Kemény Miklós Kassa, postafiók 12-v.

„Hungária“-fürdő ZOMBOR.

Gőzfürdő:
Uraknak: naponta reggel 6-tól 11 d. u.
1-ig, szombaton egész nap.
Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pént-
eken mindig d. u. fél 2 órától 6 ig.
Kitűnő masször és elsőrendű
tukszembvágó a fürdőben.
A kádfürdőket hölgyek és urak minden nap
vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg víz: minden naponta két-
szer kimosva és állandóan friss víz.
Biebert János
bérnök.

Hirdetéseket felvesz a ki-
adóhivatal.

HARMONIKÁT

oda menjen venni, ahová mindenki megy:

WÁGNER

„HANGSZERKIRÁLY“-hoz.
Országgyűzés elismert elsőrendű magyar
hangszerek és beszelelőgépek áruháza
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÜT 15/v.

ÓVÁS!
Ügyeljen
a
Wagner
névre,
mert
könnyen
tévedhet.

Megrendelésnél szíveskedjék lapokra hivatkozni.

Opusztó harmo-
nika, erős, csak 10 K
Ugyazoz nagyobb
alakban, csak . . . 15 .
Hésvéd harmonika,
finom, csak . . . 20 .
Csenedő harmonika
3 váltóval, csak . . . 30 .
Páncél harmonika,
duplaúvós . . . 35 .
Eszter harmonika,
szarkantyúkkal . . . 40 .

Húsharmonika
kifőző hangu, 3
orgonaváltó . . . 30 K
Kézi harmonika,
duplaúvós, orgona 35 .
Orgonahang har-
monika, erős . . . 40 .
Zeneári húshar-
monika, acél . . . 50 .
Bécsi égyrésztetes
harmonika, finom 60 .
Kétsoros, háromsoros és
kromatikus harmonikák
60 koronától 600 kor-
onáig. Megrendelésnél elő-
leg kifizendő.

felvétetik
TANONC
 oblat Károly
 könyvnyomdájában ZOMBOR.

Ajánljuk

kiválóan bevált mosó
és tisztító szerünket

T-O-W-T-O-W-ot,

amely az eddig forgalomba hozott mosószereket fölülmulja. Minden ház-
tartásnál, mosodánál és iparvállalatnál nélkülözhetetlen. Minta és pro-
spektus ingyen. Továbbá ajánljuk makói hagyományát, foghagymát és löze-
léket minden mennyiségben, legolcsóbb napiáron. **Rubinstein Már-
ton és Fia r. t.** Szappangyár és hagymakivíteli ház, Makó.

GAMBRINUS

CAFFE RESTAURANT

BUDAPEST, VII. ÉRZSÉBET-KÖRÜT 27.

DÉLUTÁN ÉS ESTE KATONAZENE HANGVERSENY,
Vidékiek találkozó helye.

Gyomor- bajosoknál

étvágytalanságban és székrekedésben
szennvedőknek, valamint az ebből eredő
fejtájakos, szédülések, emésztési
zavarok eseteiben, (még gyermekek-
nél is), mint kiválóan enyhe hajtású
(hashajtó) szer, a

Dr. HARTLEY WILLIAM-főle
tablettá, nélkülözhetetlen. Minden ház-
ban szükséges. Ára dobozonként 3
korona. Főraktár: Balázs Károly,
drogueria, Budapest, VII. ker., Da-
mjanich-utca 88./82.

Bukott középiskolai tanuló

érdekében forduljunk sürgősen

ZSOLDOS TANINTÉZET-hez

Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon
32—40. Ugyanott előkészítés magánviz-
sgákra, osztályösszevonással felelősség mel-
lett. A Középiskola kivonatos tananyaga
megrendelhető. Ismertetőt küld az igazga-
tóság.

Házeladás

GÉZA-UTCA 25. számú ház,
mely áll 3 szoba, 2 konyha,
pincze stb. mellékhelyiségek-
ből **eladó**. Bővebbet ugyan-
ott a házban.

**Adakozzunk a hadbavenul-
tak hozzátartozóinak!**

MADE IN AUSTRIA
FABRICATION ESPRIT
GIRB
MADE IN AUSTRIA

„CLUB“

csak akkor valódi,
ha az itt látható védjegyes képek rajta vannak.
Minden csomag teljesen 100 lapot tartalmaz.
Utánzásoktól, melyek mind silányabb minőségűek, óvakodjunk.

MADE IN AUSTRIA
FABRICATION ESPRIT
GIRB
MADE IN AUSTRIA

PROSPEKTUS.

Az 1917. évi XII. t. c. alapján

A Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egylete

által kibocsátott

hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló

1,200.000 darab, egyenkint 40 korona névértékű és 80 koronával

törlesztésre kerülő

adó-, bélyeg és illetékmentes nyereménykötvényt

bocsátunk aláírásra.

1. Ezen nyereménykölcsön készpénzeredménye hadsegítési célokra a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyletének, hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tisztii özvegyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay Sándor alap“ gyarapítására a m. kir. honvédelmi miniszternek, az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesítendő intézmények céljaira az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa létesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítványszerűen kezelendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületeknek rendelkezésére bocsátatik.

2. Miután a tuloldali sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a m. kir. központi állampénztárnál készpénzben befizettetett, a m. kir. Pénzügyminiszter ur az 1917. évi XII. t. c. 2. § ában nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlen kötelezettséget vállalt a tuloldali sorsolási terv szerinti sorsolások alapján teljesítendő fizetésekre nézve. A sorsolások közjegyző jelenlétében ugyanott történnek, a hol a magyar államadósság sorsolási alá eső értékei sorsoltnak.

3. Tuloldali sorsolási terv szerint az első harminc esztendőben

11	esetben	1,000.000	koronás
19	"	500.000	"
9	"	300.000	"
9	"	200.000	"
34	"	100.000	"
20	"	50.000	"

minden húsznál a főnyeremények 450.000, 300.000, 200.000, 100.000, 20.000 stb. koronát tesznek ki.

Az összes nyereménykötvények a sorsolási időtartam utolsó évében a névérték kétszeresével, vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

A nyereménykölcsön kötvényei 120.000 sorozatba vannak beosztva; minden sorozat tíz nyereménykötvényt foglal magában. Tíz nyereménykötvény megszerzése által tehát egy egész sorozatra eső nyeremények biztosíthatók.

A nyereményeket, valamint a törlesztési összeget a m. kir. központi állampénztár fizeti ki.

4. Aláírási ár darabonként 52 korona.

5. Aláírási határidő: 1917 szeptember 10—szeptember 15.

6. Aláírásokat ezen időn belül a hivatalos órák alatt elfogadják:

az Angol-Osztrák-Bank budapesti fióktelepe,
a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
a Budai Általános Takarékpénztár R.-T.,
a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön-Részvénytársaság,
a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztár R.-T.,
az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
az Első Magyar Iparbank,
a Fővárosi Bank és Váltóüzlet Részvénytársaság,
a Hazai Bank Részvénytársaság,
a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.,
a Hungária Bank Részvénytársaság,
a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,
a Kőbányai Takarékpénztár Részvénytársaság,
a Központi Kereskedelmi és Iparbank R.-T.,
a Központi Váltóüzlet Részvénytársaság,
a Magyar Agrár és Járadékbank Részvénytársaság,
a Magyar Általános Hitelbank,
a Magyar Általános Takarékpénztár R.-T.,
a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság,
a Magyar Cseh Iparbank Részvénytársaság,
a Magyar Fakereskedők Hitelintézete R.-T.,
a Magyar Földhitelintézet.

a Magyar Jelzálog Hitelbank,
a Magyar Kereskedelmi Hitelbank R.-T.,
a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank,
a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, mint Részvénytársaság,
a „Mercur“ Váltóüzleti Részvénytársaság,
a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság,
a Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság,
az Országos Iparbank Részvénytársaság,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, és
a Wiener Bank Verein magyarországi fióktelepe, budapesti intézetek és ezeknek összes budapesti és vidéki fiókjai; valamint az Első Horvát Takarékpénztár, a Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság, a Horvát Leszámitoló Bank zugreji intézetek, továbbá a Privilegirte Landesbank für Bosnien und Herzegovina és a Privilegirte Agrar- und Kommerzial Bank für Bosnien und Herzegovina című sarajevói intézetek.

7. Minden jegyzett sorsjegy után a jegyzőfél részéről darabonként 15 korona óvadék teendő le készpénzben vagy megfelelő összegű értékpapirokban, mely biztosíték a jegyzésre esett sorsjegyek elszámolása alkalmával beszámítatik, illetve visszaadatik.

Az egyes bejelentések az aláírás összeredményéhez képest fognak tekintetbe vétetni; az elszámolás szerint fizetendő összeg legkésőbb szeptember 25-ikéig kiegyenlített.

Jegyzések tíz darabig, valamint tíz darabot meghaladó oly jegyzések, melyekre eső nyereménykötvények hat óra zárolatnak, elsősorban fognak figyelembe részesítettetni.

8. A sorsjegyek a budapesti áru és értéktőzsdé hivatalos árjegyző lapjában jegyeztetni fognak.

Budapest, 1917 szeptember hó 1.

Hazai Bank Részvénytársaság
Magyar Általános Hitelbank
Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.
Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.